

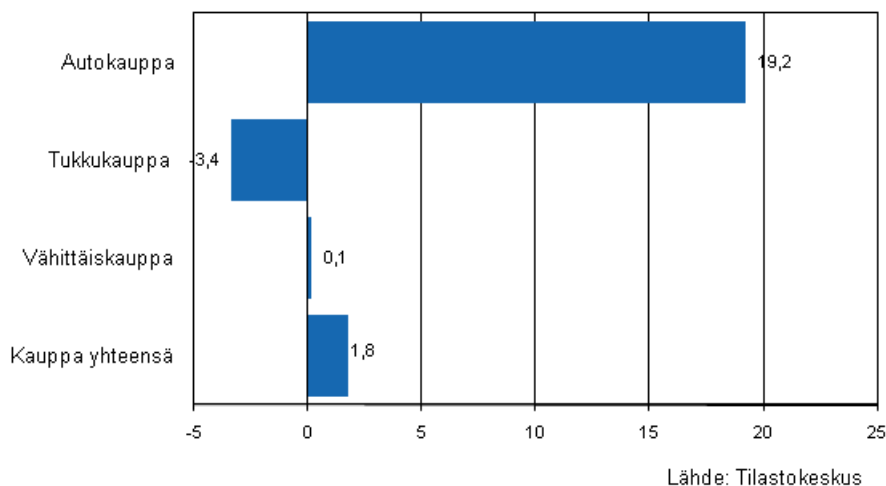
Kaupan varastotilasto

2010, 4. vuosineljännes

Kaupan varastot nousivat 1,8 prosenttia vuoden 2010 viimeisellä vuosineljänneksellä

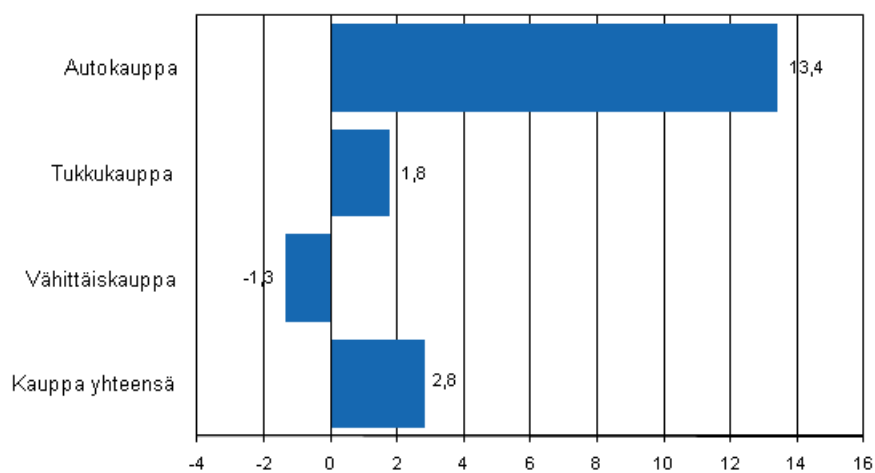
Kaupan yritysten varastojen arvo oli Tilastokeskuksen mukaan joulukuun lopussa 1,8 prosenttia suurempi kuin vuotta aiemmin vastaavana ajankohtana. Suurinta varastojen arvon kasvu oli autokaupan toimialalla 19,2 prosenttia. Vähittäiskaupan toimialalla kasvu jäi ainoastaan 0,1 prosenttiin vuoden takaisesta vertailuajankohdasta. Varastojen arvo väheni ainoastaan tukkukaupan toimialalla 3,4 prosenttia vuotta aiemmasta.

Kaupan yritysten varastojen muutos IV/2009 – IV/2010, %

Koko kaupan toimialan varastot olivat vuoden 2010 joulukuun lopussa 2,8 suuremmat kuin syyskuun lopulla. Edelliseen vuosineljänneksen verrattuna autokaupan varastojen arvo nousi eniten, 13,4 prosenttia. Tukkukaupassa varastot nousivat 1,8 prosenttia, kun taas vähittäiskaupassa varastot laskivat 1,3 prosenttia edellisestä vuosineljänneksestä.

Kaupan yritysten varastojen muutos III/2010 – IV/2010, %

Lähde: Tilastokeskus

Aineiston täydentymisen vuoksi kaupan varastotilaston alkuvuoden 2010 neljännesvuositilastot on laskettu uudelleen. Vuoden 2010 kolmannen vuosineljänneksen osalta varastojen arvon lasku tarkentui 7,3 prosentista 5,4 prosenttiin.

Sisällys

Kuviot

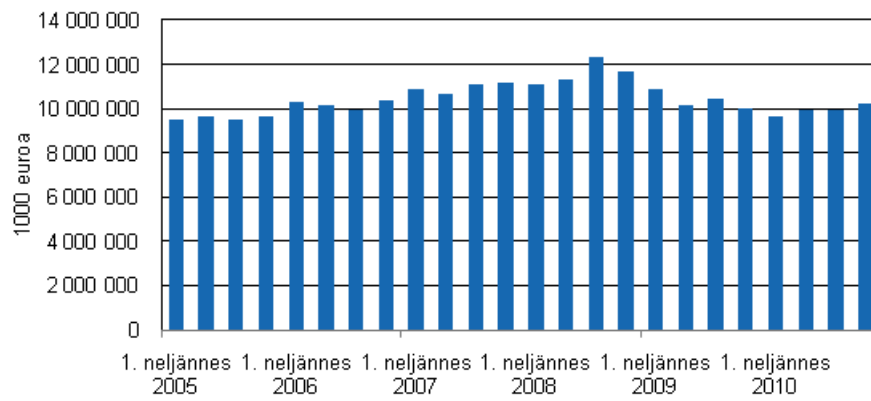
Liitekuviot

Liitekuvio 1. Kaupan varastojen kehitys I/2005 – IV2010.....4

Laatuseloste: Kaupan varastotilasto.....5

Liitekuviot

Liitekuvio 1. Kaupan varastojen kehitys I/2005 – IV/2010

Lähde: Tilastokeskus

Laatuseloste: Kaupan varastotilasto

1. Tilastotietojen relevanssi

Tilastokeskuksen Liiketoiminnan kuukausikuvaajat-vastuualue tuottaa neljännesvuosittaista kaupan varastotilastoa. Tilastolla kuvataan kaupan toimialalla toimivien yritysten varastojen käypähintaista arvoa tilastoitavan vuosineljänneksen lopussa. Tilaston ensisijainen käyttäjä on Tilastokeskuksen Kansantalouden tilinpito, joka käyttää tietoja varastojen neljännesvuosittaisista muutoksista nettoluotonannon laskennassa.

Kaupan varastotilastoa julkaistiin vuoden 1978 loppupuolelta vuoden 1992 loppuun, jolloin Tilastokeskus lakkautti kaupan varastotilaston tuotannon. Tällöin tilastolle ei ollut riittävää kysyntää ja yritysten tiedonantorasitteen vähentämiseksi tehtiin päätös tilaston lakkauttamisesta. Vuonna 2001 tilaston tuotanto käynnistettiin uudelleen, jotta kansantalouden neljännesvuosittilinpidoissa voitaisiin täyttää Euroopan Unionin tilastoviraston (Eurostat) ja Euroopan keskuspankin asettamat vaatimukset.

Varastotilasto on neljännesvuosittainen harkinnanvaraiseen otokseen perustuva tilasto, joka laaditaan yrityskohtaisten tietojen pohjalta. Otokseen kuuluville Yrityksille lähetetään neljännesvuosittain paperi- tai internetlomake, jolla tiedustellaan niiden varastojen arvoa kyseisen vuosineljänneksen lopussa (31.3, 30.6, 30.9, ja 31.12). Varaston käsite koskee kaikkia niitä tavaroita, jotka yrityksen kirjapidon mukaan luetaan vaihto-omaisuudeksi. Kirjanpitolain 1336/1997 luvun 4 momentin 4 mukaan vaihto-omaisuutta ovat sellaisenaan tai jalostettuna luovutettavaksi tai kulutettavaksi tarkoitetut hyödykkeet.

Kaupan varastotilaston toimialojen luokittelu perustuu TOL 2008:een (Tilastokeskus, Helsinki 2008). Sen pohjalta muodostetaan tilaston julkaisutasot, jotka ovat:

Autokauppa (TOL 45)

Tukkukauppa (TOL 46)

Vähittäiskauppa (TOL 47)

Kauppa yhteensä (TOL G)

Tilastojen laadintaa ohjaa valtion tilastotoimen yleislaki, tilastolaki (280/2004), jonka mukaan tilastoihin tulee ensi sijassa käyttää muihin tarkoituksiin kerättyä tietoa. Tiedonantajilta kerätään vain ne välttämättömät tiedot, joita ei saada muualta. Lisätietoja Tilastokeskuksen tehtäviä ja toimintaa säätelevistä laeista ja asetuksista.

2. Tilastotutkimuksen menetelmäkuvaus

Kaupan varastotilaston laskenta perustuu harkinnanvaraiseen otokseen Suomessa toimivista kaupan toimialan yrityksistä. Otos poimitaan Tilastokeskuksen yritys- ja toimipaikkarekisteristä kaupan toimialaan (TOL 45-47) määriteltyjen yritysten joukosta. Otoksen muodostamisen lähtökohtana on valita otokseen liikevaihdolla mitattuna toimialansa merkittävimpiä yrityksiä, joiden liikevaihdon ja varastojen suhde kuvaa mahdollisimman hyvin koko toimialatason liikevaihdon ja varastojen suhdetta. Tilaston tuotannossa käytetään lisäksi yritysrekisteristä saatavia uusimpia yritysten liikevaihtotietoja sekä otoksesta saatavia vaihto-omaisuustietoja. Kaupan varastotilaston otoksessa on noin 300 yritystä.

Kaikkien tiedusteluneljänneksellä vastanneiden yritysten varastojen arvot summataan toimialoittain yhteen. Lisäksi lasketaan myös vastaavien yritysten vuosiliikevaihtojen summat yritys- ja toimipaikkarekisterin tilastotiedostosta. Summien perusteella lasketaan toimialoittain otoksen varastoarvojen ja liikevaihdon suhde. Suhdeluvun avulla saadaan tilastoitavan toimialan varastojen arvo kertomalla se yritys- ja toimipaikkarekisterin tilastotiedostosta summatulla koko toimialan vuosiliikevaihdolla. Laskentamenetelmä perustuu oletukseen, jonka mukaan liikevaihdon ja varastojen suhde toimialan sisällä on vakio. Varastojen toimialoittaiset arvot lasketaan kaavalla

$V = C \times (a/b)$, jossa

V = koko toimialan tasolle korotettu varaston arvo,

a = otoksen toimialoittainen varaston arvo,

b = otoksen toimialoittainen liikevaihto ja

C = koko toimialan liikevaihto.

3. Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

Varastotilaston kyselyyn valitaan toimialoittain riittävä määrä yrityksiä, joiden antamien tietojen pohjalta pystytään luotettavasti kuvaamaan koko toimialan varastojen kehitystä. Tilaston laadinnassa luotettavuuteen pyritään perustietojen huolellisella tarkistamisella sekä otoksen ja yritys- ja toimipaikkarekisterin tilastotiedostosta poimittujen yritysten liikevaihtotietojen vuosittaisella päivittämällä.

Julkaistut tiedot voivat tarkentua aineiston täydentymisen tai edellisen neljänneksen tietojen korjaantumisen vuoksi, sillä aineisto täydentyy uusimman julkaisuneljänneksen lisäksi myös sitä edeltävän neljänneksen osalta. Keskimääräinen vastauskato tiedustelussa on n. 3 %.

4. Julkaistujen tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Varastojen arvotiedot julkaistaan neljästi vuodessa ja ne ilmestyvät 50 päivän viiveellä kuvattavan neljänneksen viimeisestä päivästä. Mikäli julkaisupäivä osuu viikonloppuun julkaistaan tiedot viikonloppua edeltävänä arkipäivänä.

Varastojen arvoja tiedustellaan tilastoitavan neljänneksen viimeisen päivän osalta (31.3, 30.6, 30.9, ja 31.12), jolla kuvataan kyseisen neljänneksen varastojen arvoa.

5. Tietojen saatavuus ja läpinäkyvyys/selkeys

Kaupan varastotilastosta julkaistaan neljännesvuosittain tuorein tilasto tiedote. Tiedot julkaistaan myös internetissä tilaston omalla kotisivulla ja Tilastokeskuksen maksuttomassa tilastotietojen statfin -tilastopalvelujärjestelmässä.

6. Tilastojen vertailukelpoisuus

Vuoden 2004 viimeisestä neljänneksestä lähtien julkaistut tiedot eivät ole täysin vertailukelpoisia aiemmin julkaistuihin tietoihin nähden, johtuen laskentamenetelmään tehdyistä muutoksista. Vuoden 2004 viimeisestä neljänneksestä alkaen on tilastotuotannossa käytetty yritys- ja toimipaikkarekisteristä poimittuja liikevaihtotietoja aiemmin käytettyjen tilinpäätöstilaston mukaisten liikevaihtotietojen sijaan. Ennen vuoden 2004 neljättä neljänneistä julkaistut kaupan varastotiedot ovat keskenään vertailukelpoisia vuoden 2001 toisesta neljänneksestä alkaen, jolloin tilaston tuotanto käynnistettiin uudelleen. Vuosien 1978-1992 laskennassa käytetty menetelmä ei ole täysin vertailukelpoinen uudempaan aineistoon nähden. Tilastokeskuksen internet sivuilla olevissa taulukoissa on neljännesvuosittaiset tiedot TOL 2008 mukaisina vuoden 2005 ensimmäisestä neljänneksestä. TOL 2002 mukaiset tiedot ovat Tilastokeskuksen internet sivuilla vuoden 2001 toisesta neljänneksestä vuoteen 2008.

7. Selkeys ja eheys/yhtenäisyys

Kaupan varastotilasto kuvaa varastojen arvoa kunkin vuosineljänneksen lopussa. Näin ollen se ei ole täysin vertailukelpoinen yritysten tilinpäätöstilaston vaihto-omaisuustietoon, joka kuvaa tilannetta tilikauden alussa ja lopussa.

Kaupan varastotilasto tuotetaan samoin menetelmin kuin teollisuuden varastotilasto. Tilastot ovat keskenään vertailukelpoisia sekä käsitteiden että tulosten osalta.

Lisätietoja

Olli-Jussi Sonni (09) 1734 2288
Vastaava tilastojohtaja:
Hannele Orjala
kauppa.suhdanne@tilastokeskus.fi
www.tilastokeskus.fi
Lähde: Kaupan varastotilasto, Tilastokeskus

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute